

2012-08-23

Håbo Kommun
Miljö- & Tekniknämnden
746 80 BÅLSTA

Remissvar. Förslag till Detaljplaneprogram för Bålsta centrum, Håbo Kommun

Håbo Naturskyddsförening har beretts möjlighet att yttra oss avseende förslag till detaljplaneprogram för Bålsta centrum och har följande synpunkter:

Generella synpunkter

De framtagna planhandlingarna är layoutmässigt av hög kvalitet och innehåller gott om läsvärd information.

Generellt anser Håbo Naturskyddsförening att all tillkommande bebyggelse (med undantag för enstaka hus) endast får tillkomma i områden där det redan finns kollektivtrafik i syfte att minska bilberoendet.

Möjligheter att leva hela sitt liv i Håbo kommun

Håbo kommuns befolkningsstruktur (åldersmässigt) kan liknas vid en kamel. Åldersgrupperna 0 – 20 år samt 30 – 60 år är klart överrepresenterade emedan övriga åldersgrupper är underrepresenterade. Den direkta orsaken till denna obalans är den ensidiga satsningen på byggande av villor och småhus under de senaste fyra decennierna istället för en planerad balansering av byggandet i form ungefär lika stora delar småhus som flerfamiljshus. Denna obalans har bl.a. lett till stora svårigheter för de personer som önskar leva hela sitt liv i kommunen. Ungdomar som t.ex. önskar flytta hemifrån när de uppnått 20-årsåldern tvingas (om de vill bo kvar) ta stora lån i miljonklassen för att köpa en villa eftersom det knappt finns några hyresrätter av lämplig storlek att få tag i. Ur miljösynpunkt är dessutom enskilda småhus utspridda över större områden en sämre lösning än en samlad tät bebyggelse. Detta gäller både avseende energiförbrukning och kollektivtrafikförsörjning.

Utställd plan syftar till att omvandla centrumområdet från tätort till stad. Håbo Naturskyddsförening stödjer detta syfte.

Fossilbränslefri kommun 2050

2008-06-16 tog kommunfullmäktige beslut om att Håbo skall vara en fossilbränslefri kommun till år 2050. Om denna målsättning skall kunna uppfyllas så behöver energiförbrukningen kraftigt reduceras och fordonsflottan övergå från fossila bränslen till förnyelsebara energikällor.

I detaljplaneprogrammet beskrivs laddstolpar för elbilar och tanken att energi som används i Bålsta centrum i första hand skall komma från förnybara och till viss del också lokala energikällor samt att energianvändningen ska vara effektiv och resurssnål.

Håbo Naturskyddsförening lämnade 2011 in ett Medborgarförslag till Kommunfullmäktige, enligt vilket vi föreslår att all nyproduktion av bostäder och lokaler skall följa kraven enligt Passivhusstandard 09. Fr.o.m. 2016 kommer Passivhusstandard 09 att gälla som minimikrav för nybyggnation inom EU. Denna innefattar bl.a. kravet att bostaden inte får förbruka mer än 45 kWh/kvm/år. Vi anser att Håbo kommun skall ligga i framkant när det gäller krav på energieffektivitet för nya bostäder och att när detaljplanen/detaljplanerna för Bålsta centrum förverkligas så skall alla bostäder och lokaler med temperaturkrav minst uppfylla kraven för

Passivhusstandard 09. Vi anser också att det är av vikt att husen redan från början blir så självförsörjande som möjligt avseende energi m.h.a. exempelvis solfångare, solpaneler eller hybridsystem. Planen bör även ge möjlighet att utforma byggnader som ger ett överskott av energi så att senare bygglovshantering kan tillåta t.ex. solpaneler, solfångare och vindkraft på enskilda byggnader.

Bebyggelse

I syfte att mätta behovet av nya bostäder (framförallt små lägenheter, 1 – 3 r.o.k.) så anser vi det vara av stor vikt att bygga högt och kompakt så att det produceras så många bostäder som möjligt men att det samtidigt finns plats för grönytor, urbana odlingar och mötesplatser av olika slag mellan bebyggelsen. En utmärkt kombination är att hysa lokaler/arbetsplatser på bottenvåningen, bostäder på de övre våningarna samt p-platser en eller ett par våningar ner under jorden.

Vi anser vidare att så gott som alla p-platser förläggs under jord, antingen i gemensamma utrymmen eller under respektive huskropp. Självklart skall alla p-platser förses med laddstolpar för elbilar.

En lösning som inte tagits upp i detaljplaneprogrammet är s.k. ”gröna tak”, d.v.s. tak försedda med specialanpassade vegetationssystem som både är bra för ekonomin (minskade underhållskostnader) och miljön (ökar den biologiska mångfalden genom att de skapar en växtmiljö för konkurrenssvaga växter).

I Tyskland har en undersökning visat att man inom loppet av några år tjänade in investeringen i ett grönt tak genom minskade energikostnader. En framtidsinriktad studie från Chicago, USA, visade att takvegetation på alla stadens tak skulle spara cirka en miljard kronor i energikostnad årligen. Det visar sig nämligen att de gröna taken skyddar byggnaden mot uppvärmning från solinstrålning under sommaren och isolerar när det är kallt ute. Den isolerande effekten medför att lokalerna får jämnare temperatur över dygnet och att behovet av kylanläggningar minskar. Hur effektivt takvegetationen isolerar byggnaden beror naturligtvis på uppbyggnadens tjocklek och vilken typ av vegetation som används. Men även tunna (cirka 5 cm) och lätta tak har god förmåga att isolera byggnaden. Takvegetationen skyddar dessutom det underliggande tätskiktet mot solens UV-ljus och snabba temperaturväxlingar vilket ger ökad livslängd åt taket. I miljöer med höga ljudnivåer och i reflekterande ytor bidrar takvegetationen till att bullret minskar. Ju tjockare vegetationsskikt desto större bullerdämpande effekt. Exempelvis kunde man vid ett försök på Malmö Högskola visa att takvegetationen resulterade i en bullerreduktion i de underliggande lokalerna på 6 dB(A) jämfört med ett tak utan vegetation.

I bostäder och från verksamheter produceras stora mängder biologiskt avfall som vi anser skall återanvändas och helst bli biogas. En möjlighet är att återvinna detta avfall vid den anläggning som E.ON. kommer att bygga vid Högbytorp, Bro. En annan lösning och som radikalt minskar behovet av transporter är att ta hand om avfallet vid kommunens reningsverk under förutsättning att befintlig anläggning kompletteras med en anläggning för biogasproduktion. Då krävs emellertid att avfallskvarnar installeras i alla berörda hushåll och att stamnätet dimensioneras i syfte att minska risken för proppbildningar i nätet.

Ett torg bör utformas för att kunna hysa torghandel, t.ex. Bondens marknad. Det finns gott om jordbruksverksamheter i Håbo kommun men ingen plats där konsumenter kan köpa varor direkt av producenterna. Närodlat mat minskar utsläppen av koldioxid från transport av maten. Genom att skapa möjlighet för torghandel slipper den enskilda konsumenten köra runt och köpa lokalodlade produkter på flera ställen. På så sätt kan transporterna minska ytterligare.

Av programmet framgår inte hur framtida cykelstråk är tänkta. För att göra det lättare att välja cykeln istället för bilen bör t ex följande åtgärder möjliggöras:

- Ny cykelparkering vid östra ingången till stationen.
- Laddmöjligheter för elcyklar samt luftstationer vid cykelparkeringar
- Kraftigt utökade möjligheter till cykelparkering vid stationen. Säkrare parkering så att man vågar ställa dyrare elcyklar vid stationen.
- Utforma en ny cykelled från stationen uppför Centrumbacken som är dimensionerad för en fart på upp till 30 km/timmen på cyklarna. Cyklister ska inte behöva väja och stanna för skateboardkids som använder cykelbanan som vändplan, ishockeyföräldrar som står och röker på cykelbanan eller fotbollslag som i klungor går från omklädningsrummen till konstgräsplanen.

I detaljplaneprogrammet står det på sida 35 att "Åsens förskola föreslås tillkomma i skogsbrynet mellan parkeringen och Åsen". Vi har fått specificerat av Anna Nilsson på stadsbyggnadskontoret via e-post att med detta menas att förskolan förläggs söder om järnvägen och att barnen då kan nyttja skogen på Bålstaåsen för sina aktiviteter, en idé som vi tycker är utmärkt.

På styrelsens uppdrag.

Håkan Nihlman
Ordförande Håbo Naturskyddsförening